

F. t. l. vedr. tvang i psykiatrien

ner, der er anbragt i kriminalforsorgens institutioner f.eks. på grundlag af en dom til forvaring.

Den grundlæggende betingelse for at træffe en sådan administrativ bestemmelse om anbringelse på den sikringsanstalt, der er knyttet til Amtshospitalet i Nykøbing Sjælland, er, at den pågældende person er sindssyg.

Endvidere kræves det, at den sindssyge vedvarende udsætter andres liv eller legeme for alvorlig og overhængende fare. Der er tale om et kvalificeret farlighedsbegreb, der ikke omfatter selvmordsfare.

Der skal foreligge en vedvarende mere kvalificeret og konkret farlighed rettet mod andres liv eller legeme. Det er endvidere en betingelse, at denne farlighed ikke kan imødegås eller afværges ved andre mindre indgribende foranstaltninger end anbringelse i sikringsanstalten.

Omfattet vil navnlig være personer, som under deres ophold på psykiatrisk afdeling har gjort sig skyldig i manddrab, voldtægt eller legemsbeskadigelse eller i forsøg herpå, jf. straffelovens §§ 237, 216, 245, 246, eller som truer med at begå sådanne handlinger, således at der fremkaldes alvorlig og velbegrunder frygt for andres liv eller velfærd, jf. straffelovens § 266. Forvolder en sindssyg lignende fare for andres liv eller legeme ved almenfarlige handlinger, som f.eks. brandstiftelse, jf. straffelovens §§ 180 og 181, vil dette også kunne begrunde anbringelse i sikringsanstalten.

Den farlighed, der udløser farlighedsdekretet, vil undertiden, men ikke altid, medføre, at der rejses en selvstændig straffesag eller – hvis den pågældende i forvejen er undergivet en strafferetlig foranstaltning – sag om foranstaltningsændring. I så fald vil farlighedsdekretet ofte blive afløst af en strafferetlig foranstaltning, indledningsvis typisk i form af et varetægtsurrogat og senere i form af en foranstaltning efter straffelovens § 68.

Ligesom hidtil bør det ved valget mellem farlighedsdekret og strafferetlig forfølgning foretrækkes, at der gennemføres en strafferetlig forfølgning, hvor dette efter den udviste adfærd findes påkrævet. Der er imidlertid utvivlsomt et behov for i et begrænset antal tilfælde på grundlag af et farlighedsdekret meget hurtigt at kunne overføre virkeligt farlige sindssyge fra psykiatrisk sygehusafdeling eller fra en af kriminalforsorgens institutioner til sikringsanstalten.

Kompetencen til at afsige sådanne farlighedsdekreter tilkommer justitsministeren.

Under hensyn til en sådan foranstaltnings særdeles indgribende karakter foreslås der indført en ordning med efterfølgende obligatorisk domstols-

prøvelse af disse ingreb efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a, jf. § 36, stk. 2. En sådan domstolsprøvelse skal ske, selv om farlighedsdekretet i mellemtiden måtte være blevet afløst af en straffeprocessuel foranstaltning.

For opholdet og behandlingen i sikringsanstalten gælder i øvrigt reglerne i dette lovforslag bortset fra §§ 5–11, § 21, stk. 2, og § 34. §§ 3 og 4 finder dog ikke fuldt ud anvendelse på sindssyge, der skal anbringes i sikringsanstalten, idet farlighedsdekretet må afsiges, når betingelserne herfor er opfyldt, uanset om patienten måtte samtykke i anbringelsen, ligesom Justitsministeriet kan ophæve et farlighedsdekret, selv om patienten måtte ønske at forblive på sikringsanstalten. Derimod gælder §§ 3 og 4 fuldt ud for behandlingen af patienterne på sikringsanstalten, jf. §§ 12–19.

Den administrative kompetence til at ophæve et farlighedsdekret er henlagt til justitsministeren. Heraf følger, at ovelægen ved sikringsanstalten ikke selv kan træffe bestemmelse om ophævelse, men skal, når fortsat ophold i sikringsanstalten ikke længere findes påkrævet, rette henvendelse til Justitsministeriet med indstilling om, at farlighedsdekretet ophæves. En sådan pligt følger af § 21, stk. 1.

Nægter Justitsministeriet at ophæve en af retten i medfør af forslagens § 36, stk. 2, godkendt anbringelse, kan Justitsministeriets afslag begæres indbragt for retten efter den for patienten lette adgang til domstolsprøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a, jf. forslagens § 37, stk. 1, 4. punktum.

På baggrund af de samme hensyn, der ligger bag bestemmelsen i § 34, stk. 2, foreslås der også for farlighedsdekreters vedkommende fastsat frister, der skal forløbe, før spørgsmål om fornyet efterprøvelse kan rejses, jf. forslagens § 37, stk. 1, 3. punktum, og § 37, stk. 2.

De nævnte frister gælder imidlertid ikke for overlægen ved sikringsanstalten, der på et hvilket som helst tidspunkt kan fremsætte anmodning over for Justitsministeriet om, at spørgsmålet om foranstaltningens ophævelse tages op til fornyet overvejelse.

Der henvises til de almindelige bemærkninger under pkt. 3.2.2. og 3.3. og til betænkning nr. 1109/1987, side 104–107.

*Til kapitel 12**Patienter indlagt i henhold til strafferetlig afgørelse**Til § 38*